

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-03- Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL MUITINĖS ATAŠĖ PAREIGYBIŲ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės atašė pareigybių įsteigimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiausiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje ir Ukrainoje ir Lietuvos Respublikos muitinės atašė pareigybės panaikinimo Lietuvos Respublikos ambasadoje Rusijos Federacijoje“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – panaikinti Lietuvos Respublikos muitinės atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Rusijos Federacijoje pareigybę ir įsteigti Lietuvos Respublikos muitinės atašė pareigybes Ukrainoje ir Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje (toliau – JK):

1) Pažymėtina, kad nuo 2022 m. vasario 24 d. Ukrainoje prasidėję Rusijos Federacijos kariniai veiksmai padarė įtaką Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių (tarp jų ir Lietuvos Respublikos) ir Rusijos Federacijos bendradarbiavimui, įvestos sankcijos Rusijos Federacijai labai paveikė užsienio prekybos srautus (Lietuvos Respublikos muitinėje įforminamų muitinės deklaracijų dėl prekybos su Rusijos Federacija skaičius nuosekliai mažėja ir sudaro 13 proc. deklaracijų skaičiaus (2022 metų rugsėjį, palyginti su 2022 metų sausiu, importo deklaracijų skaičius buvo 3,2 karto mažesnis, eksporto – 1,7 karto mažesnis). Atsižvelgiant į ateities perspektyvas, bendradarbiavimas su Rusijos Federacija ilgą laiką greičiausiai mažės arba bus visiškai minimalus, todėl įvertinus tai, kad Lietuvos Respublikos muitinės atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Rusijos Federacijoje kadencija baigėsi 2023 m. vasario 11 d., netikslinga skirti naujo specialiojo atašė Rusijos Federacijoje. Finansų ministerija siūlo šią pareigybę panaikinti.

2) Pasibaigus Susitarime dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (2019/C 384 I/01) numatytam pereinamajam laikotarpiui, 2021 m. sausio 1 d. JK tapo trečiąja šalimi ir galutinai pasitraukė iš ES bendrosios rinkos ir muitų sąjungos, todėl nuo 2022 m. sausio 1 d. taikoma įprastinė muitinės kontrolė, kai importo deklaracija pateikiama įvežant prekes (vietoj supaprastintos procedūros). Be to, pažymėtina, kad prekybos su JK deklaracijų skaičius yra stabilus (2022 metais sudarė 12 proc. deklaracijų skaičiaus), o importuotojų ir eksportuotojų skaičius yra didelis: 2022 metais deklaracijas per mėnesį vidutiniškai pateikė 1 313 importuotojų ir 931 eksportuotojas. Be to, papildomai kas mėnesį Lietuvoje įforminama apie 6 000 mažos vertės siuntų iš JK.

Taip pat pažymėtina, kad 2022 metų sausį–rugsėjį Lietuvos Respublikos muitinė iš JK pajamų ir muitinės tarnybos gavo 31 ir išsiuntė 294 administracinės pagalbos prašymus (į šį skaičių įeina ir prašymai dėl prekių kilmės) (palyginti 2020 metais gauti 78, išsiųsta 13 prašymų, 2021 metais atitinkamai 66 ir 186 prašymai). Nuo 2021 metų reikšmingai padaugėjo Lietuvos Respublikos muitinės siunčiamų administracinės pagalbos prašymų dėl nebaigtų eksporto ir tranzito procedūrų, nes Lietuvos Respublikos muitinei reikia gauti patvirtinimą, ar prekės tikrai buvo įvežtos (importuotos) į JK muitų teritoriją. Tikėtina, kad bendradarbiavimo apimtys dėl nebaigtų muitinės procedūrų patikrinimo ir toliau didės.

SyncConvContent1099284294113244817.tmp

Atsižvelgiant į JK ir Lietuvos Respublikos užsienio prekybos apimtis, tikslinga aukštesniu profesiniu lygiu kuruoti procesus tarp JK ir Lietuvos Respublikos muitinių, operatyviau keistis aktualia informacija, paspartinti praktikoje kylančių problemų, susijusių su muitinės formalumais, sprendimą, todėl Finansų ministerija siūlo Lietuvos Respublikos ambasadoje JK įsteigti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos specialiojo atašė pareigybę. Atsižvelgdamos į bendradarbiavimo poreikį ir mastą, ir kitos ES valstybės turi arba planuoja turėti JK muitinės atašė (Vokietija, Nyderlandai, Airija, Prancūzija, Lenkija, Italija (nuo 2023 metų).

Taip pat atsižvelgiant į JK ambasados siūlymą ir Ekonominės diplomatijos tarybos darbo grupės sprendimą, Lietuvos Respublikos muitinės atašė JK pareigybei bus pavestos funkcijos, susijusios su transporto klausimais, kiek tai susiję su prekių judėjimu. Suderinus su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, šiomis funkcijomis buvo papildytas prie šio rašto pridedamas Lietuvos Respublikos muitinės atašė JK pareigybės aprašymas.

Preliminariais skaičiavimais, specialiojo atašė JK išlaikymas per metus vidutiniškai kainuotų 34 500 eurų. Šiai pareigybei finansuoti būtų naudojamos lėšos, kurias Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos planavo naudoti 2023 metais Lietuvos Respublikos muitinės atašė Rusijos Federacijoje išlaikyti (9 500 eurų), kitos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų atašė nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų atašė nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Specialiųjų atašė nuostatai), 20 punktu, 2023 metais būtų skiriamos iš Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

3) Matomas Lietuvos Respublikos ir Ukrainos prekybinių santykių intensyvėjimas: muitinės deklaracijų dėl prekybos su Ukraina skaičius nuosekliai didėja – 2022 metais sudarė 9 proc. deklaracijų skaičiaus (2022 metų rugsėjį, palyginti su 2022 metų kovu, importo deklaracijų skaičius buvo 2,8 karto didesnis, eksporto – 8,4 karto didesnis; didėja importuotojų ir eksportuotojų skaičius – vidutiniškai 2022 metais per mėnesį deklaracijas pateikia 416 importuotojų ir 660 eksportuotojų). Nors šiuo metu dėl suprantamų priežasčių prekybos veikla su Ukraina yra gerokai sumažėjusi, tačiau pasibaigus karui prekybos mastai ne tik grįš į pradinį tašką, bet, atsižvelgiant į būtinybę atstatyti šalį po karo, prekybos apimtys neabejotinai išaugs. Taip pat bendradarbiavimo stiprinimo poreikis išaugs ne tik dėl artimiausiu metu padidėjusio prekybos masto, bet ir dėl Ukrainai ES suteikto šalies kandidatės statuto (suteiktas Europos Vadovų Tarybos susitikime 2022 m. birželio 23 d.).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Finansų ministerija mano, kad tikslinga įsteigti Lietuvos Respublikos muitinės atašė pareigybę Lietuvos Respublikos ambasadoje Ukrainoje. Klausimas dėl muitinės atašė skyrimo būtų sprendžiamas pasibaigus Rusijos Federacijos kariniams veiksams Ukrainoje.

Preliminariais skaičiavimais, specialiojo atašė Ukrainoje išlaikymas per metus vidutiniškai kainuotų 29 000 eurų. Priėmus Nutarimo projektą, 2024 – 2026 metų valstybės biudžete Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai bus skirtos reikalingos lėšos.

Pažymėtina, kad naujų Lietuvos Respublikos muitinės atašė pareigybių steigimo klausimas buvo derintas su JK ir Ukrainos ambasadomis, taip pat 2023 m. sausio 25 d. siūlymas naikinti Lietuvos Respublikos muitinės atašė pareigybę Rusijos Federacijoje bei steigti naujas Lietuvos Respublikos muitinės atašė pareigybes JK ir Ukrainoje svarstytas Ekonominės diplomatijos tarybos darbo grupės posėdyje. Pateiktiems siūlymams buvo pritarta. Pasiūlyta Lietuvos Respublikos muitinės atašė JK pavesti kuruoti ir transporto klausimus, kiek tai susiję su prekių judėjimu. Taip pat vadovaujantis Specialiųjų atašė nuostatų 8 punktu, 2023 m. vasario 27 d. gautas užsienio reikalų ministro pritarimas steigti minėtas pareigybes ir pastabų dėl Nutarimo projekto. Į gautas pastabas atsižvelgta.

Nutarimo projektas neprieštaruoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai. Nutarimo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami ES teisės aktai. Priėmus Nutarimo projektą, priimti naujų teisės aktų ar keisti esamų nereikės, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio

reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Personalo valdymo skyriaus (vedėjas Livijus Čižikas, tel. 239 0219, el. p. livijus.cizikas@finmin.lt) patarėja Arūnė Šerepkaitė, tel. 239 0121, el. p. arune.serepkaite@finmin.lt.

PRIDEDAMA.

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Pareigybių aprašymai, 6 lapai.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė